

TRANSATLANTIC TRADE RELATIONS IN THE CONTEXT OF THE CURRENT US ECONOMIC POLICY

RELAȚIILE COMERCIALE TRANSATLANTICE ÎN CONTEXTUL POLITICII ECONOMICE ACTUALE A SUA

DOMBROVSCHI Livia, studentă, specialitatea: EMREI
Academia de Studii Economice din Moldova, Republica Moldova,
Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md
e-mail autor: dombrovschi.livia@ase.md

Abstract: This paper analyzes the potential impact of new U.S. trade policies on transatlantic economic relations, in particular on the economic profile of European Union and the Republic of Moldova, an open economy that is very vulnerable to changes in global trade. The aim of the research is to find out how the new tariff measure affects international trade, supply chains and economic stability of the affected partners. The research is based on an analytical-descriptive methodology, assuming the completion by comparative analysis and interpretation of official statistical data from international institutional sources. The study examines the evolution of US-EU trade relations, highlighting both historical cooperation and episodes of tariff conflict, culminating in the 2025 tariff decisions and European reactions. The consequences raise economic uncertainty and trade dangers, bringing to light the increased interdependence of transatlantic economies and the importance of multilateral coordination of trade divergences.

Key words: tariff policies, transatlantic trade, economic interdependence, United States of America, European Union, Republic of Moldova

JEL CLASSIFICATION: F15, F17, F13, F51, E60

INTRODUCERE

Relațiile comerciale dintre Statele Unite ale Americii și țările Europei reprezintă una dintre cele mai dinamice și complexe legături economice din lume. În contextul schimbărilor petrecute recent pe arena internațională și, în special, în politica economică a SUA, aceste legături economice au avut de suferit major, având consecințe semnificative asupra ambelor maluri ale Atlanticului.

Așadar, acest studiu analizează potențialul impact al politicii comerciale curente promovate de Statele Unite asupra relațiilor acestora cu Uniunea Europeană, dar și cu Republica Moldova, punându-se accent pe tendințele sale protecționiste și posibilele consecințe viitoare.

Ne propunem să evaluăm tendința comerțului dintre SUA și statele europene influențată de măsurile tarifare noi, precum și să analizăm influența acestor politici asupra Republicii Moldova - stat aflat în vecinătatea Uniunii Europene, cu o economie deschisă și strâns legată și dependentă de partenerii transatlantici.

Obiectivele cercetării sunt:

- Analiza tendinței relațiilor comerciale dintre SUA și UE în actualul context;
- Examinarea impactului politicilor SUA asupra economiei Republicii Moldova, având în vedere conexiunea acesteia cu piața externă.

Pentru fundamentarea studiului realizat, a fost utilizată o abordare analitico-descriptivă, împreună cu metode comparative și date statistice care au permis să se extragă tendințele majore privind impactul politicilor comerciale americane asupra spațiului transatlantic și în vecinătatea acestuia.

Analiza se mai bazează pe surse academice și instituționale, reviste de specialitate și rapoarte ale Organizației Mondiale a Comerțului privind politicile comerciale ale SUA și UE și documente ale Comisiei Europene. Pentru o perspectivă mai obiectivă, studiul integrează rapoarte ale instituțiilor independente precum *Brookings Institution* și *Peterson Institute for International Economics*. Datele statistice provin din surse oficiale, inclusiv Eurostat, U.S. Census Bureau, Banca Mondială, FMI și altele.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

Evoluția relațiilor dintre SUA și Uniunea Europeană a fost caracterizată de multe momente importante de cooperare, dar și de numeroase dezacorduri, fapt reliefat în *tabelul 1*. Acest lucru este demonstrat de evenimente precum: înființarea Consiliului Economic Transatlantic din 2007 (U.S. Department of State), lansarea negocierilor pentru stabilirea *Parteneriatului transatlantic pentru comerț și investiții* din 2013 (European Commission, 2013), care adresează consolidarea relațiilor comerciale și înlăturarea barierelor netarifare, dar și acordul din 2022 privind conflictul Airbus-Boeing (Kirkegaard, 2021). Pe de altă parte, a existat și un șir de dispute comerciale determinate de impunerea de tarife pe oțel și aluminiu de către SUA în 2018, ce au dus la răspunsuri neîntârziate și asemănătoare din partea Uniunii Europene. Anul trecut, în 2024, relațiile dintre SUA și UE au suferit schimbări pe fundalul relațiilor geopolitice și economice globale. Totuși, escaladarea disputelor tarifare din acest an subliniază provocările persistente în relațiile comerciale transatlantice.

Tabelul 1: Repere cronologice în fluctuația relațiilor comerciale dintre SUA și UE

Anul	Evenimentul	Descrierea
2007	Consiliul Economic Transatlantic	Mecanism de cooperare pentru reglementări comerciale și bariere netarifare.
2013	Lansarea negocierilor TTIP	Negocieri pentru un acord de liber schimb cuprinzător între SUA și UE.
2016	Înghețarea negocierilor TTIP	Disensiuni politice și preocupări sociale duc la suspendarea discuțiilor.
2018	Tarifele SUA pe oțel/aluminiu	SUA impune tarife pe importuri; UE răspunde cu măsuri similare. Se intensifică tensiunile comerciale.
2022	Acord parțial privind conflictul Airbus-Boeing	SUA și UE suspendă reciproc tarifele în disputa legată de subvențiile acordate producătorilor de aeronave.
2024	Recalibrarea relației comerciale	SUA și UE revizuiesc direcțiile cooperării comerciale, pe fondul schimbărilor geopolitice și economice globale.
2025	Escaladarea disputelor tarifare	SUA impune tarife de 25% la importurile de automobile europene. UE propune eliminarea completă a tarifelor pentru bunurile industriale, inclusiv în sectorul auto.

Sursa: Elaborat de autor în baza (European Commission, 2024)

Efectul evenimentelor sus menționate poate fi observat și în evoluția relațiilor comerciale dintre UE și SUA, în perioada ultimilor 10 ani (2014-2024), unde, deși se atestă o tendință crescândă a valorii de bunuri comercializate între cele doua puteri economice globale, totuși, există perioade de declin, precum cea din 2019-2020 și 2022-2023 (figura 1). Aceste fluctuații sugerează sensibilitatea legăturilor economice transatlantice determinate de factorii geopolitici și de politicile comerciale implementate de ambele părți.

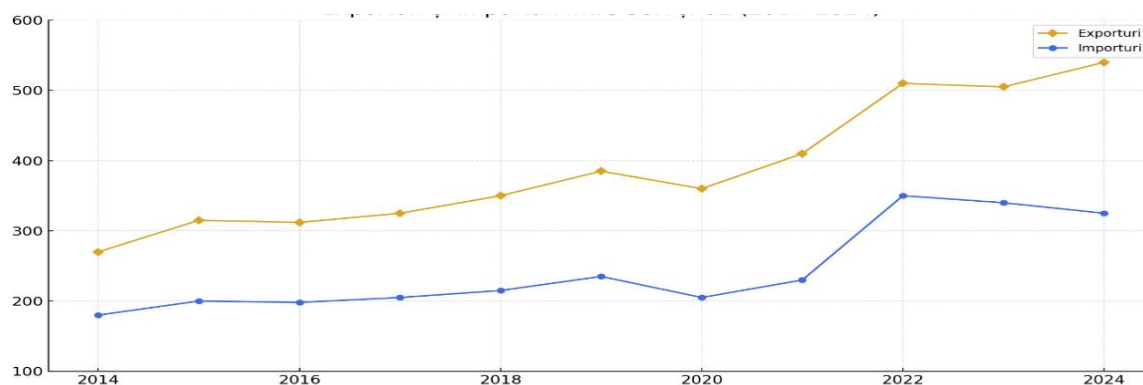

Figura 1: Comerțul UE cu SUA, 2014-2024, miliarde €

Sursa: adaptat de autor în baza (Eurostat, 2025)

În contextul recente dinamici a relațiilor transatlantice, anul 2025 se prezintă ca o etapă importantă în interacțiunea economică dintre Statele Unite ale Americii și Uniunea Europeană, marcată de adoptarea unor măsuri economice cu impact major. La 12 martie, 2025, Statele Unite introduc, o serie de tarife vamale suplimentare sub formă de taxe de 25% la importurile de aluminiu și oțel provenite din UE. Ulterior, la 2 aprilie 2025, administrația americană a lărgit aria restricțiilor comerciale, cuprinzând noi nomenclatoare tarifare europene de mărfuri. Astfel, UE se ciocnește cu tarife americane de 25% pentru oțel, aluminiu și automobile (în loc de 10 p.p. anterioare), precum și cu taxe de 20% pentru aproape toate celelalte produse. În acest context, tarifele SUA ar afecta un total de 26 de miliarde EUR din exporturile UE, ceea ce corespunde la aproximativ 5% din totalul exporturilor de bunuri ale UE către SUA (Trump, 2025).

În cele din urmă, reacția Uniunii Europene la noile tarife impuse de SUA nu a întârziat să apară, UE optând pentru adoptarea unei prime tranșe de tarife vamale asupra produselor americane, cu o valoare de peste 20 de miliarde de euro. Lista produselor vizate și cel mai mult afectate include produse agricole, de origine animală, dar și vegetală, produsele din lemn, produse din plastic, produse cosmetice și echipamentele electronice, care pot fi supuse tarifelor vamale de până la 25%. Pe de altă parte, Statele Unite ale Americii impune asupra importurilor din Moldova un nou tarif de 31% aplicat pe majoritatea produselor, marcând, astfel, o potențială schimbare a fluxurilor comerciale bilaterale. Această nouă măsură tarifară ar putea influența competitivitatea mărfurilor moldovenești pe piața americană și impune Republica Moldova să își ajusteze și reorienteze politica comercială. (Parlamentul European, 2025).

Însă, la doar o săptămână mai târziu, în data de 9 aprilie, Casa Albă anunță punerea pe pauză (pentru 90 de zile) a noilor tarife, atât a importurilor din țările Uniunii Europene, cât și celor din Republica Moldova, păstrând doar tariful de bază de 10%. În această perioadă de 90 de zile, SUA își propune renegocierea tratatelor existente cu partenerii săi comerciali în scopul luării unei decizii finale privind valoarea tarifelor aplicate, atât pentru produsele europene, cât și pentru cele moldovenești. Respectiv, aceste noi decizii comerciale stârnesc incertitudini economice semnificative pentru partenerii străini, influențând prognozele de creștere, strategiile de export și stabilitatea relațiilor comerciale globale. Pentru Uniunea Europeană, noile politici tarifare ale SUA, chiar dacă sunt suspendate temporar, creează un mediu economic de incertitudine cu implicații potențial profunde pe plan regional, după cum se prezintă și în figura 2.

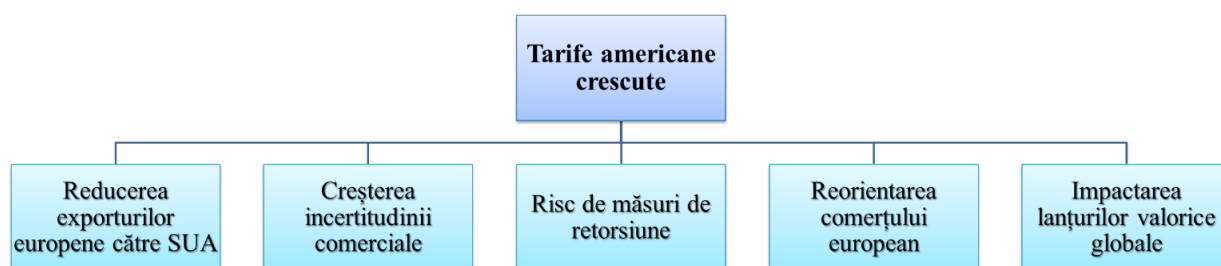

Figura 2: Consecințele creșterii tarifelor SUA asupra economiilor europene

Sursa: Elaborată de autor în baza (Parlamentul European, 2025)

În primul rând, din cauza creșterii tarifelor aplicate pe importurile de oțel, aluminiu și automobile – industrii importante ale economiei europene - ar putea fi diminuat substanțial exporturile din UE către SUA, fiind, astfel, afectate veniturile companiilor europene cu activitate internațională, dar și vizibilitatea acestor industrii. De asemenea, în acest context, producătorii din UE ar fi constrânși să își redirecționeze produsele către piețe noi de export, ceea ce implică cheltuieli majorate și necesită renegocierea acordurilor existente. Evenimentele petrecute afectează, la fel, și încrederea investitorilor, creând incertitudine pe piețele financiare și de distribuire a investițiilor străine directe pe malurile Atlanticului.

În această ordine de idei, impactul adus de tarife ar duce la o escaladare a războiului comercial dintre aceste puteri economice, afectând lanțurile de aprovizionare internaționale și crescând prețurile pentru consumatorii din UE, determinate de reducerea veniturilor provenite din exporturile către Statele Unite. În 2024, aceste venituri au ajuns la 531,6 miliarde euro, generând un excedent comercial semnificativ de 198,2 miliarde euro pentru Uniunea Europeană în comerțul cu bunuri. Această cifră subliniază dependența Uniunii Europene de piața americană pentru exporturile sale, SUA fiind partenerul său principal în relațiile comerciale.

Relațiile transatlantice, în contextul noii orientări economice a SUA influențează și Republica Moldova. În ultimii doi ani, exporturile moldovenești în SUA s-au dublat, ajungând în 2024 la 90 de milioane de dolari, ceea ce reprezintă circa 2,5% din totalul exporturilor Moldovei, comparativ cu 43 de milioane dolari în 2022. SUA este al cincilea importator de produse moldovenești, ceea ce face ca această decizie să fie resimțită de către unii exportatori din țară. Măsurile comerciale americane, justificate prin „principiul reciprocității comerciale” aplicat asupra produselor din RM, ar putea duce la o scădere a volumului exporturilor moldovenești și la diminuarea încrederii exportatorilor în relațiilor cu partenerii occidentali.

CONCLUZII & RECOMANDĂRI

În concluzie, relațiile dintre SUA și UE au un impact major asupra ambelor economii, iar fluctuația acestora, influențată de factorii geopolitici, se resimte în volumul și valoarea produselor comercializate. Politicile curente promovate de SUA, ce au ca scop să reducă deficitul comercial și să diminueze concurența bunurilor externe pe piața americană au stârnit incertitudine pe arena internațională, afectând ambele maluri ale Atlanticului. Aceste măsuri ar avea un impact direct, major și de lungă durată asupra economiei statelor Uniunii Europene, dar și asupra Republicii Moldova. Perturbarea lanțurilor de aprovizionare și sporirea riscurilor asociate schimbărilor intervenite diminuează încrederea investitorilor.

În scopul diminuării impactului acestor noi măsuri, Uniunea Europeană ar trebui să se focalizeze pe îmbunătățirea coordonării interne și diversificarea portofoliului de parteneri comerciali. În același timp, Moldova ar trebui să pună un accent sporit pe maximizarea competitivității produselor sale, dar și consolidarea capacității de adaptare și reorientare spre noi piețe de desfacere. În acest context, este important ca partenerii internaționali să opteze pentru soluții echilibrate, care au scopul să protejeze stabilitatea economică a tuturor părților implicate.

REFERINȚE:

1. European Commission. (13 iunie 2023). *Transatlantic Trade and Investment Partnership: Commissioner Karel De Gucht welcomes Member States' decision to start negotiations*. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_13_548
2. European Commission. (3 mai 2024). *EU-US Trade and Technology Council (2021-2024)*. <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/factpages/eu-us-trade-and-technology-council-2021-2024>
3. Eurostat. (13 iunie 2025). *EU27 (from 2020) trade by SITC product group*. European Commission. : https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ext_st_eu27_2020sitc/default/table?lang=en
4. Kirkegaard, J. F. (15 ianuarie 2025). *Settling the Boeing-Airbus dispute can deliver an early win for Biden's agenda*. Peterson Institute for International Economics. <https://www.piie.com/blogs/trade-and-investment-policy-watch/settling-boeing-airbus-dispute-can-deliver-early-win-bidens>
5. Parlamentul European. (14 februarie 2025). *Comerțul între UE și SUA: cum pot afecta tarifele vamale Europa*. <https://www.europarl.europa.eu/topics/ro/article/20250210STO26801/comertul-intre-ue-si-sua-cum-pot-afecta-tarifele-europa>
6. Trump, D. J. (2 aprilie 2025). *Regulating Imports with a Reciprocal Tariff to Rectify Trade Practices that Contribute to Large and Persistent Annual United States Goods Trade Deficits*. The White House. <https://www.whitehouse.gov/presidential-actions/2025/04/regulating-imports-with-a-reciprocal-tariff-to-rectify-trade-practices-that-contribute-to-large-and-persistent-annual-united-states-goods-trade-deficits/>
7. U.S. Department of State (2025). *Transatlantic Economic Council*. <https://www.state.gov/bureau-of-european-and-eurasian-affairs/transatlantic-economic-council>

Coordonatori științifici: PANDELICĂ Ionuț, dr., prof. univ.,
Academia de Studii Economice din București, România,
București, Piața Romană 6, <https://ase.ro/>
e-mail: ionut.pandelica@rei.ase.ro

DODU-GUGEA Larisa, dr., conf. univ.,
Academia de Studii Economice din Moldova
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md
e-mail: dodu-gugea.larisa@ase.md